

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
RAČUNOVODSKI VIDIKI OSEBNEGA STEČAJA

Ljubljana, 3. julij 2018

JAKA GERLICA

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Jaka Gerlica, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Računovodski vidiki osebnega stečaja, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem prof. dr. Markom Hočevarjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta: _____

KAZALO

UVOD	1
1 OSEBNI STEČAJ	2
1.1 Pravna ureditev osebnega stečaja	2
1.2 Splošna pravila postopka osebnega stečaja	2
1.3 Razlogi za osebni stečaj.....	3
2 RAČUNOVODSKI VIDIK STEČAJA PODJETNIKA	5
2.1 Splošna pravila o računovodenju.....	6
2.2 Računovodsko poročilo	6
2.2.1 Členitev bilance stanja.....	7
2.2.2 Členitev izkaza poslovnega izida	8
2.2.3 Terjatve in obveznosti dolžnika.....	10
2.2.4 Dejansko stanje premoženja	13
2.3 Računovodski izkazi do začetka stečajnega postopka in naloge stečajnega upravitelja	13
2.4 Otvoritvena bilanca	14
2.5 Računovodski izkazi med stečajnim postopkom in ob zaključku.....	15
3 PRIMER OSEBNEGA STEČAJA PODJETNIKA	15
3.1 Predlog za začetek osebnega stečaja	15
3.2 Otvoritveno poročilo in računovodske listine	16
3.3 Seznam preizkušenih terjatev	17
3.4 Redno poročilo	17
3.5 Oklic o odpustu obveznosti.....	17
3.6 Sklep o odpustu obveznosti.....	17
3.7 Končno poročilo upravitelja.....	18
SKLEP	18
LITERATURA IN VIRI	19

KAZALO TABEL

Tabela 1: Podatki o oklicanih in končanih postopkov osebnega stečaja po letih.....	3
Tabela 2: Pozitivne in negativne lastnosti osebnega stečaja	5

Tabela 3: Sestava bilance stanja podjetnika	8
Tabela 4: Sestava izkaza poslovnega izida	9

KAZALO SLIK

Slika 1: Statistika začelih in končanih postopkov osebnega stečaja od leta 2013–2017	4
Slika 2: Primer odprtih postavk dobavitelja na določen dan iz računovodskega programa Navision.....	11
Slika 3: Primer odprtih postavk kupca na določen dan iz računovodskega programa Navision.....	12

SEZNAM KRATIC

AJPES – Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve

DDV – Davek na dodano vrednost

EUR – Evro oz. euro je denarna enota

FURS – Finančna uprava Republike Slovenije

RS – Republika Slovenija

SRS – Slovenski računovodski standardi

Ur. l. RS – Uradni list Republike Slovenije

ZDDV-1 – Zakon o davku na dodano vrednost

ZGD – Zakon o gospodarskih družbah

ZFPPIPP – Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju

UVOD

Pred svetovno gospodarsko krizo so ljudje zaradi želje po bolj kakovostnem življenju množično jemali posojila za nakup nepremičnin in premičnin. Takratni čas je bil zelo naklonjen gospodarstvu. Ljudje so odpirali nova podjetja, katera so se v času cvetočega gospodarstva uspešno širila. Banke so dajale posojila brez večjih zavarovanj vsem, tudi posameznikom z nižjimi osebnimi dohodki.

Pojavil se je problem v času, ko je nastopila gospodarska finančna kriza, ki se je začela v letu 2008 in dosegla svoj vrh v letu 2009. Obresti bančnih posojil so v tistem času začele rasti, cene storitev, trošarin, življenjskih potreb so se glede na razmere na trgu začele povečevati. Posledično so posamezniki z nižjimi dohodki postali nezmožni plačevanja svojih obveznosti, saj so bili njihovi odhodki večji od prihodkov. Podjetja so tako posledično začela propadati, ljudje so postali brezposelni in plačilno nesposobni (niso bili zmožni plačevati svojih tekočih mesečnih obveznosti za zdravstvo in stanovanje, kredita, lizinga ipd. Lizing hiše in banke so imele tako opravka z vse večjimi izgubami saj ljudje niso plačevali svojih kreditov in so začele terjati svoje dolžnike po pravni poti).

Tako smo se v času recesije zelo velikokrat srečali s pojmom insolventnost oz. osebni stečaj, ki opisuje položaj posameznika, ki se je znašel v položaju trajne nelikvidnosti oz. dolgoročne plačilne nesposobnosti. To pomeni, da dolжник, ki je fizična oseba, podjetnik ali zasebnik nezmožen poravnati svojih dolgov ali obveznosti v daljšem obdobju.

Država je zaradi problema prezadolženosti posameznikov in reševanja njihovih dolgov v pravni sistem uvedla osebni stečaj katerega ureja Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP), Ur. l. RS, št. 126/2007. Zakon je začel veljati 1. januarja 2018 in začel uporabljati 1. oktobra 2008. Bistvo postopka osebnega stečaja je dolžniku po uspešno zaključenem postopku osebnega stečaja uporabiti institut za odpust del/celotnih obveznostih starih dolgov (višino odpusta dolga določi pristojno sodišče glede na finančni položaj posameznika) in jim tako omogočiti nov začetek.

V seminarski nalogi bo moja glavna naloga predstaviti celoten računovodski vidik postopka osebnega stečaja na podlagi primera samostojnega podjetnika s pomočjo novega ZFPPIPP, ki to omogoča.

Namen zaključne naloge je podrobneje predstaviti ZFPPIPP, ki ureja postopek osebnega stečaja, osebni stečaj in postopek osebnega stečaja samostojnega podjetnika z vidika računovodstva. Ugotoviti, kako, kdaj in v katerem primeru se prepozna osebni stečaj samostojnega podjetnika. Predvsem pa z kakšnimi izzivi se spopadajo stečajni upravitelji vse od oklica o začetku postopka pa vse do pravnomočno končanega postopka.

Glavni vir informacij bom pridobil od aktivno preizkušene računovodkinje iz računovodskega podjetja v katerem trenutno opravljam občasno študentko delo. Pri raziskovanju si bom tudi pomagal z zakonom o gospodarskih družbah, analiziral bom osebne stečaje iz sodne prakse Republike Slovenije (v nadaljevanju RS), ZFPPIPP, standarde, javno dostopne članke in ostalo literaturo, ki je javno dostopna preko spleta.

1 OSEBNI STEČAJ

Osebni stečaj je povsem nov institut v stečajnih postopkih.

Je pravni postopek, ki omogoča prezadolženi fizični osebi, da iz svojega premoženja, v okviru svojih zmožnosti, poplača vse upnike hkrati in v povsem enakih deležih. Osebni stečaj za razliko od stečaja nad pravno osebo upnikom omogoča, da kljub zamujenemu roku za prijavo terjatev ali ločitvene pravice ne izgubi pravice za poplačilo le teh iz stečajne mase.

Predlog za začetek postopka osebnega stečaja lahko pri okrožnem sodišču, ki je pristojno za vodenje omenjenega postopka vloži podjetnik sam. V primeru, da vloži predlog za začetek stečajnega postopka upnik mora le ta imeti ustrezno dokumentacijo s pomočjo katere lahko dokaže neporavnano terjatev do podjetnika (z poplačilom zamuja že več kot 2 meseca) (Hieng in drugi, 2014, str. 11).

Dolžnik kot fizična oseba za razliko od pravne osebe po koncu stečajnega postopka ne preneha in tako posledično terjatve še vedno obstajajo (razen v primeru odpustitve terjatev, vendar za odpustitev terjatev obstajajo ovire in postopki). Upniki imajo tako možnost, da terjajo svoje dolžnike tudi po koncu stečajnega postopka, če seveda ni prišlo do odpusta dolga.

1.1 Pravna ureditev osebnega stečaja

Osebni stečaj je ena izmed novosti, ki je pravno urejena z ZFPPIPP, ki se je v naš pravni red uveljavil v začetku leta 2008. ZFPPIPP združuje ureditve iz Zakona o finančnem poslovanju podjetij (ZFPPod-B), Ur. l. RS, št. 54/1999 in Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (ZPPSL), Ur. l. RS, št. 67/1993. Podjetniki/zasebniki morajo zelo dobro poznati institut osebnega stečaja.

ZFPPIPP opredeljuje in ureja 3 glavna področja :

- finančno poslovanje pravnih oseb,
- postopke, ki se vodijo zaradi insolventnosti nad pravnimi in **fizičnimi osebami** (NOVA instituta sta osebni stečaj in stečajna zapuščina) ter
- postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb.

1.2 Splošna pravila postopka osebnega stečaja

Postopek osebnega stečaja pri podjetniku je razdeljen na 2 dela in sicer na osebni stečaj in odpust obveznosti stečajnega dolžnika (dolgov). Postopek odpusta obveznosti je poseben postopek in ga mora podjetnik začeti že v stečajnem postopku na podlagi 1. in 2. točke 398. člena ZFPPIPP (Hieng in drugi, 2014, str. 11).

Postopek osebnega stečaja se lahko vodi nad premoženjem vsake fizične osebe. Pristojnost pri vodenju celotnega postopka ima sodišče Republike Slovenije in ga lahko vodi proti (Jovanovič, Novak & Volk, 2008, str. 68):

1. vsaki fizični¹ osebi, ki ima stalno/začasno prebivališče v RS,
2. potrošniku², ki nima niti stalnega niti začasnega prebivališča v RS, če v RS dobiva plačo ali druge oblike prihodkov ali ima premoženje v RS ter
3. podjetniku³/zasebniku⁴, ki nima niti stalnega niti začasnega prebivališča v RS ampak ima njegovo podjetje sedež pri nas.

1.3 Razlogi za osebni stečaj

Do prezadolženosti ali z drugo besedo insolventnosti fizične osebe lahko pripeljejo že napačno sprejete odločitve v preteklosti ali drugi nepredvidljivi dogodki na katere mi sami ne moremo vplivati (trajna invalidnost zaradi nezgode, naravne nesreče, smrt v družini, nenadna brezposelnost, razvoj in gospodarska rast, ipd.). Posameznik mora biti predvsem večš usklajevanju svojih prihodkov in odhodkov, saj se lahko edino tako izogne nepotrebnih finančnih težav ter stiski, ki jo občutiš v stanju prezadolženosti.

V nadaljevanju vam bom s pomočjo slike 1 prikazal strukturo gibanja postopkov osebnih stečajev v Sloveniji. Sliko 1 sem sestavil na podlagi podatkov o oklicanih in končanih postopkih osebnega stečaja, ki so bili na voljo na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES). Razlogi za začetek/oklic osebnega stečaja niso javno dostopni.

Tabela 1: Podatki o oklicanih in končanih postopkov osebnega stečaja po letih

LETO	OKLIC O ZAČETKU POSTOPKA	KONČANI POSTOPEK
2017	2.380	3.731
2016	3.501	2.393
2015	4.171	1.165
2014	4.055	915
2013	883	432

Vir: AJPES (2018), lastno delo.

¹ Je vsaka oseba, ki z rojstvom pridobi človekove pravice. Na trgu lahko opravlja katero koli poklicno dejavnost.

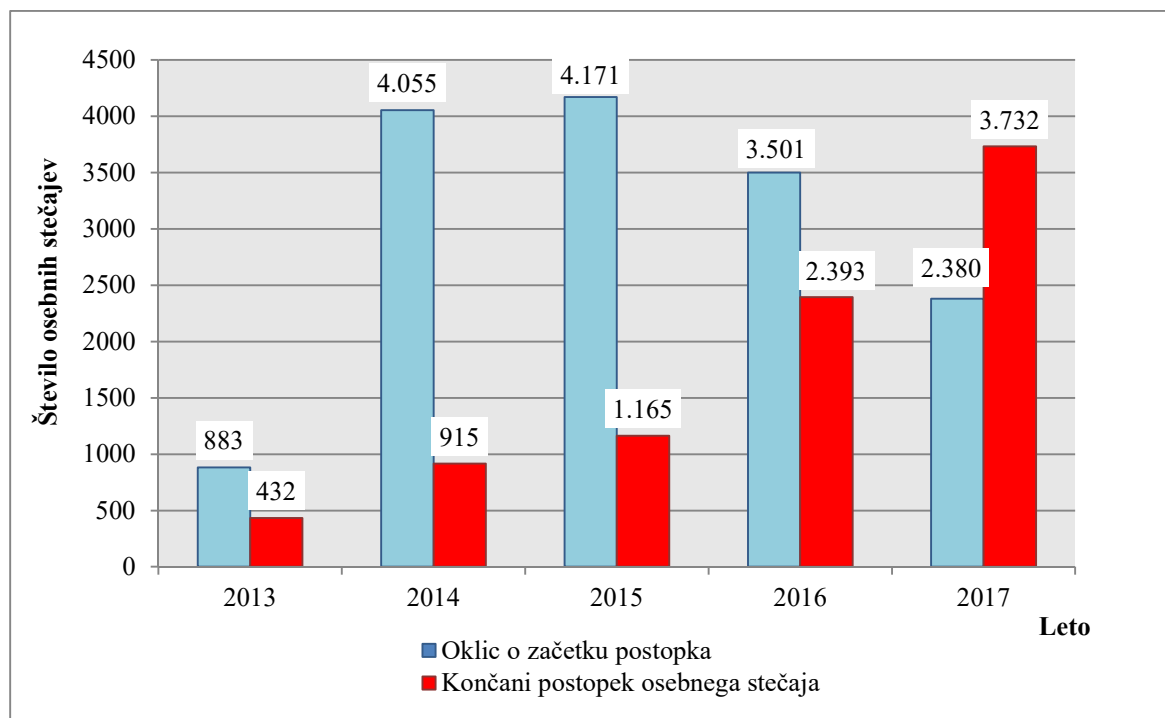
² Potrošnik je fizična oseba, ki ni niti podjetnik niti zasebnik (osmi odstavek 7. člena ZFPPIPP).

³ Podjetnik je fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja katero koli pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja (šesti odstavek 3. člena ZGD-1).

⁴ Zasebnik je lahko zdravnik, odvetnik, notar, kmet pavšalist ali druga fizična oseba.

Iz tabele 1 so razvidni vsi podatki o oklicanih začetih postopkih osebnega stečaja in o končanih postopkih vse od leta 2013 do vključno 2017. Podatki, ki so prikazani v zgornji tabeli sem pridobil preko spletne strani AJPES in jih tudi bolj nazorno prikazal v sliki 1.

Slika 1: Statistika začetih in končanih postopkov osebnega stečaja od leta 2013–2017

Vir: AJPES (2018), lastno delo.

Iz slike 1 je razvidno, da je število uspešno zaključenih postopkov osebnih stečajev skozi vsa pretekla leta strmo naraščalo. Največje število osebnih stečajev je bilo v letu 2017, glede na preteklo leto se je število povečalo za kar 1.339. Eden izmed vodilnih razlogov za povečanje števila osebnih stečajev je podati predlog za začetek postopka osebnega stečaja, ki prepreči rubež nad dolžnikom in ustavi vse sodne dražbe dolžnikovega premoženja. Dolžnik se lahko tako reši pred začasno izgubo osebnega premoženja in pridobi na času. Za upnike to pomeni, da se bo proces poplačila dolga podaljšal za nekaj časa (poplačilo dolga iz stečajne mase dolžnika lahko traja tudi več let) in predstavlja dolgotrajen vendar po drugi strani bolj učinkovitejši proces. Upniki morajo počakati na objavo otvoritvenega poročila stečajnega upravitelja in šele takrat prijaviti svoje terjatve.

Število osebnih stečajev raste kljub temu, da se število brezposelnih zadnja leta postopoma zmanjšuje in bruto domači proizvod (v nadaljevanju BDP) na prebivalca se postopoma viša, saj so življenjski stroški kljub temu zelo visoki (na primer hrana, pijača, položnice in podobno) in je veliko ljudi, ki se »utaplja« v dolgovih in ne vidijo druge rešitve kot podati predlog za začetek postopka osebnega stečaja.

V tabeli 2 sem izpostavil izključno samo tiste prednosti in slabosti osebnega stečaja fizičnih oseb, ki so se mi skozi proučevanje tega instituta in primerov iz sodne prakse Višjega sodišča Republike Slovenije največkrat pojavile kot pozitivne oz. negativne posledice začetka stečajnega postopka.

Tabela 2: Pozitivne in negativne lastnosti osebnega stečaja

+	-
– manj sodnih izvršb upnikov – rubež nad dolžnikovim premoženjem se prekine in tudi vse sodne izvršbe zoper njegovega premoženja – upnike se poplača izključno iz premoženja dolžnika (za začetek postopka osebnega stečaja potrebuješ premoženje s katerega se poplača upnike) – upravitelj je tisti, ki vodi celoten postopek, prodajo premoženja in poplačilo upnikov – možnost odpusta dolga – omogoča nov začetek	– dolga preizkusna doba – upniki lahko ugovarjajo na začetek postopka osebnega stečaja – sodišče nadzoruje celotno finančno stanje dolžnika skozi celoten postopek in preizkusno dobo – skupno premoženje zakoncev lahko spada v stečajno maso – mesečno poročanje in sodelovanje z upraviteljem ter – obveznosti do države se ne odpustijo

Vir: Lastno delo.

2 RAČUNOVODSKI VIDIK STEČAJA PODJETNIKA

Pri celotnem postopku ima glavno vlogo za vodenje stečajnega postopka nad dolžniki stečajni upravitelj, ki ga po zakonu določi sodišče v postopku oklica o začetku. Vendar ne smemo zanemariti tudi vloge računovodstva, ki vodi knjigovodske listine podjetnika. Oseba, ki vodi knjigovodske listine dolžnika je dolžna pripraviti vso potrebno dokumentacijo o finančnem položaju in poslovanju podjetja na dan pred začetkom postopka osebnega stečaja.

Določbe, ki jih zahteva ZFPPIPP o postopkih in ukrepih dolžnika kot pravne osebe glede vodenja poslovnih knjig in računovodskih izkazov v stečajnem postopku ne veljajo več za podjetnika/posameznika.

Prav tako z začetkom stečajnega postopka dolžnik izgubi svoj status ter se izbriše iz sodnega registra. Izguba statusa podjetnika pomeni tudi, da določbe, ki jih predpisuje

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), Ur. l. RS, št. 42/2006 glede vodenja računovodstva pravne osebe zanj in za upravitelja ne veljajo več.

2.1 Splošna pravila o računovodenju

Splošna pravila o uporabi pravil v poslovnih knjigah in računovodskih izkazih podjetnika je določeno v 3. odstavku 290. člena ZFFIPP. Zakon pravi, da je upravitelj dolžan voditi poslovne knjige in sestavljati računovodske izkaze stečajnega dolžnika v skladu z računovodskimi rešitvami za podjetnika v stečaju, ki jih določajo slovenski računovodski standardi (Jovanovič, Novak & Volk, 2008, str. 374).

Zakon, ki določa podrobnejša pravila o računovodenju (vodenje poslovnih knjig družb in podjetnikov, sestavi izkaza bilance stanja in izkaza poslovnega izida) določijo slovenski računovodski standardi, ki jih sprejme Slovenski inštitut za revizijo (v sodelovanju z ministroma, ki sta pristojna za gospodarstvo in finance) in ZGD-1, ki obvezuje vse podjetnike, da vodijo poslovne knjige in jih enkrat letno tudi zaključijo (konec vsakega poslovnega leta oz. na dan 31. december, najkasneje do 31. marca naslednjega leta). V primeru osebnega stečaja je potrebno ponovno sestaviti vse knjigovodske listine predlagatelja stečaja na dan pred začetkom stečajnega postopka.

Poslovne knjige družbe ali podjetnika morajo biti v skladu z 54. členom ZGD-1 in slovenskimi računovodskimi standardi. 54. člen ZGD-1 pri pravnih osebah in družbah zahteva, da vodijo poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva razen, če zakon ne določa drugače. Pri samostojnem podjetniku imamo pri registraciji dejavnosti izbiro med dvema sistemoma vodenja knjigovodskih listin. Enostavnim in dvostavnim knjigovodstvom ali imeti tako imenovani status normiranca. Izbira sistema je odvisna od števila zaposlenih, letnih prihodkov in povprečnimi vrednosti aktive (ne sme presegati skupne vrednosti 25.000 EUR). Izpolniti je potrebno vsaj 2 izmed prej omenjenih meril za zadnje poslovno leto.

2.2 Računovodsko poročilo

Skladno z ZGD-1, natančneje po 54. členu so podjetniki in prav tako vse družbe obvezujoče, da po koncu vsakega poslovnega leta sestavijo letno poročilo. Podatke o svojem premoženjskem in finančnem poslovanju ter poslovnem izidu iz letnega poročila so obvezane oddati do 31. marca naslednjega leta na AJPES, kjer so objavljena vsa letna poročila vseh poslovnih subjektov. Prej omenjene podatke uporabijo v predvsem za sestavo statistike za javno objavo, vodenje evidenc, za raziskovalne, davčne in analitsko-informativne namene.

Izjema so podjetniki, ki so po določbah o obdavčitvi iz dejavnosti zakona, ki ureja dohodnino, obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov (1. odstavek 59. člena ZGD-1).

Sestava letnega poročila mora biti za vse poslovne subjekte, pravne in fizične osebe sestavljena v skladu z 61. in 62. členom ZGD-1, ki opredeljuje vsa obvezujoča pravila glede sestave letnega poročila in o splošnih pravih glede členitve izkazov v bilanci stanja in v izkazu poslovnega izida podjetja. Pravila glede vsebine letnih poročil so natančneje zapisana v ZGD-1, Ur. l. RS, od št. 42/2006 do 68/2008, v Slovenskih računovodskih standardih (v nadaljevanju SRS), Ur. l. RS, od št. 118/2005 do št. 119/2008 in v kolikor določa zakon je potrebno upoštevati tudi mednarodne standarde računovodskega poročanja (samo za večje gospodarske subjekte, ki so zavezane k pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov).

V nadaljevanju vam bom natančneje opisal sestavo računovodskega poročila glede na velikost podjetnika, ki jo potrebujejo sestaviti računovodje podjetnikov do začetka postopka osebnega stečaja (natančneje na dan pred začetkom postopka osebnega stečaja) in dokumentacijo, ki jo je dolžan pripraviti stečajni upravitelj med stečajnim postopkom.

Način glede vodenja poslovnih knjig, sestavljanja računovodskih izkazov in velikosti podjetnika je odvisno v katero skupino meril družb se uvršča podjetnik.

Merila na podlagi katerih se določa velikost družbe so sledeča :

- povprečno število zaposlenih delavcev preteklem poslovnem letu,
- čisti poslovni prihodki od prodaje in
- vrednosti aktive/sredstev v bilanci stanja.

Računovodsko poročilo mora vključevati računovodske izkaze in priloge s pojasnili k izkazom. Pri "malih" samostojnih podjetnikih mora računovodstvo podjetja na dan pred začetkom stečajnega postopka sestaviti bilanco stanja⁵ in izkaz poslovnega izida⁶.

Pri "srednje" velikih in "velikih" podjetnikih pa mora računovodsko poročilo vsebovati poleg bilance stanja in izkaza poslovnega izida tudi izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja kapitala, pojasnila in razkritja k bilanci stanja ter poslovno poročilo.

2.2.1 Členitev bilance stanja

Bilanca stanja mora biti v skladu z 1. odstavkom 65. člena ZGD-1. V prej omenjenem zakonu so opredeljene vse temeljne postavke sredstev in obveznosti do virov sredstev, ki

⁵ Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz in prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ob koncu vsakega obračunskega obdobja (4. odstavek 60. člena ZGD-1).

⁶ Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem prikazani pošteni in resnični prihodki in odhodki podjetja v določenem obračunskem obdobju. Razlika med prihodki in odhodki je ustvarjeni poslovni izid podjetja (5. odstavek 60. člena ZGD-1).

so obvezujoče za podjetnika. Pomembno je tudi to, da je za razliko od pravnih subjektov pri podjetniku v bilanco stanja obvezno vključiti tudi kapital in terjatve podjetnika.

Tabela 3: Sestava bilance stanja podjetnika

Sredstva	Obveznosti do virov sredstev
Neopredmetena sredstva	Podjetnikov kapital
Opredmetena osnovna sredstva	Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev
Dolgoročne finančne naložbe	Finančne in poslovne obveznosti (v to kategorijo spadajo dolgoročne finančne obveznosti ter dolgoročne poslovne obveznosti)
Zaloge	Kratkoročne obveznosti
Poslovne terjatve (v to kategorijo spadajo dolgoročne in kratkoročne poslovne terjatve)	Kratkoročne pasivne časovne razmejitev
Kratkoročne finančne naložbe	
Denarna sredstva	
Aktivne časovne razmejitev	
Terjatve do podjetnika	
SKUPAJ SREDSTVA	SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Vir: ZFPPIPP (65. člen ZGD-1), lastno delo.

Iz tabele 3 so razvidne vse glavne sestavine, ki jih mora vsebovati bilanca stanja na dan 31. december oz. ob koncu vsakega obračunskega obdobja. Glavne sestavine bilance stanja določa Zakonom o gospodarskih družbah.

Pojasnila ki morajo biti priložena k bilanci stanja so dolžna priložiti samo tista podjetja, ki so zavezana za revizijo. Izjema so mikro in majhna borzna podjetja, ki morajo k svojim izkazom podati pojasnila. V nadaljevanju bom predstavil s pomočjo tabele glavne sestavine, ki jim mora vsebovati bilanca stanja samostojnega podjetnika.

2.2.2 Členitev izkaza poslovnega izida

Podjetnik se lahko odloči med dvema oblikama izdelave izkaza poslovnega izida. Na podlagi 2. in 3. odstavka 66. člena ZGD-1 ima možnost izbire med :

- anglo-ameriška oblika izkaza poslovnega izida in
- nemško obliko izkaza poslovnega izida.

V tabeli 4 so prikazane glavne postavke prihodkov in stroškov, ki jih mora vsebovati sestava izkaza poslovnega izida in udenarjenja premoženja pri samostojnem podjetniku.

Na podlagi stroškov in prihodkov, ki so nastali med stečajnim postopkom se lahko izračuna čisti poslovni izid podjetja po zaključenem postopku.

Tabela 4: Sestava izkaza poslovnega izida

Čisti prihodki od prodaje v času stečaja
± Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje
+ Vrednost ureditvenih (aktiviranih) lastnih proizvodov in/ali storitev
+ Drugi prihodki od poslovanja
= Kosmati donos iz poslovanja organizacije
– Stroški blaga, materiala in storitev
1. Nabavna vrednost prodanega blaga
2. Stroški materiala
3. Stroški storitev
– Stroški dela med postopkom
1. Stroški plač zaposlenih
2. Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja zaposlenih
3. Drugi stroški dela
– Amortizacija neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev
– Odpisi obratnih sredstev
= Poslovni izid iz poslovanja organizacije
+ Prihodki od deležev iz dobička
+ Prihodki od obresti in drugi prihodki od financiranja
– Stroški obresti in drugi odhodki za financiranje
= Poslovni izid iz rednega delovanja
+ Čisti prihodki/odhodki od udenarjenja terjatev iz otvoritvene bilance
+ Čisti prihodki/odhodki od udenarjenja finančnih naložb iz otvoritvene bilance
+ Čisti prihodki/odhodki od udenarjenja zalog iz otvoritvene bilance
+ Čisti prihodki/odhodki od udenarjenja neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev
iz otvoritvene bilance
+ Drugi čisti prihodki/odhodki od udenarjenja sredstev iz otvoritvene bilance
– Stroški postopka
1. Stroški nagrad stečajnemu upravitelju
2. Drugi stroški postopka
= Poslovni izid, nastal med postopkom
– Davek iz dobička
= Čisti poslovni izid, nastal med postopkom

Vir: Slovenski inštitut za revizijo (2016), lastno delo.

Glavna razlika med zgoraj omenjenima izkazoma je, da pri anglo-ameriški različici izkaza poslovnega izida vrednotimo poslovne učinke po metodi zožene lastne cene in po metodi proizvodjalnih stroškov prodanih proizvodov (ali nabavna vrednost prodanega blaga). Pri nemški različici izkaza poslovnega izida pa imamo povečanje oz. zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje. V nadaljevanju Vam bom prikazal v obliki tabele postopek izračuna čistega poslovnega izida stečajnega podjetja, ki je nastal med postopkom. To pomeni, da pri izračunu čistega poslovnega izida uporabimo samo tiste podatke o stroških in prihodkih, ki so se pojavili tekom postopka.

Na podlagi 2. in 3. odstavka 66. člena ZGD-1, ki opredeljuje splošna pravila glede sestave in členitve bilance stanja in izkaza poslovnega izida je potrebno po enakih pravilih v primeru stečajnega postopka narediti vse računovodske izkaze podjetja na dan pred začetkom stečajnega postopka. Sestaviti je potrebno ponovno bilanco stanja in izkaz poslovnega izida, končni obračun davka od dohodka iz dejavnosti, obračun prispevkov za socialno varnost in končni obračun davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV). Obračun DDV je urejen v skladu z Zakonom o davku na dodano vrednost (ZDDV-1), Ur. l. RS, št. 141/2006, kjer so zapisana vsa pravila glede obdavčitve blaga v primeru zamenjave blaga, o obdavčljivih transakcijah, v primeru prenosa podjetja, obračun DDV-ja pri odškodnini ipd.

Podjetnik mora podatke iz letnih poročil na poenotenem obrazcu predložiti na AJPES v treh mesecih po začetku stečajnega postopka (Ur. l. RS, št. 86/2016 z dne 29. december 2016 Navodilo predložitvi letnih poročil in drugih podatkov poslovnih subjektov).

2.2.3 Terjatve in obveznosti dolžnika

Terjatve in obveznosti stečajnega dolžnika so izključno podatki, ki so sestavni del bilance stanja in prav tako zelo pomembni za stečajnega upravitelja. Podatke o terjatvah in obveznosti so v bilanci stanja zapisana zelo na grobo in ne prikazujejo celotne slike in podrobnosti odprtih postavk po posameznih kupcih in dobaviteljih. Podjetnik, kateri bo vložil na pristojno sodišče zahtevek za začetek osebnega stečaja mora poleg vse zahtevane dokumentacije priložiti tudi prej omenjene podatke. Potrebno je tudi priložiti terjatve za neposlovne namene, priložiti ustrezne listine kot dokazilo (npr. pogodbe, notarski zapisi ipd.), izvršbe in ostalo.

Podrobnejše podatke o terjatvah in obveznostih podjetniku izpiše računovodstvo, ki vodi knjigovodske listine podjetja. Računovodstvo podjetju izpiše dokumentacijo o odprtih postavkah vseh kupcev/dobaviteljev na točno določen dan. Dokumentacijo izpišejo s pomočjo računovodskega programa v katerem se nahajajo vse podrobnejše informacije o podjetju, kjer se knjižijo in vodijo evidence o poslovnih dogodkih podjetja, vsebujejo vse potrebne nastavitve katere omogočijo knjiženje in pripravo celotnega finančnega poročila podjetja (priprava bilance stanja, izkaza poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, itd.).

Odprte postavke o terjatvah in obveznostih podjetnika izpiše računovodstvo podjetja v obliki dokumenta, ki prikaže samo skupni znesek vseh odprtih postavk kupcev in dobaviteljev. V kolikor stečajni upravitelj zahteva podrobnejši izpis konto kartice kupca ali dobavitelja je dolžnik obvezan priložiti tudi ta dokument. Podrobnejši prikaz izpisa konto konto kartice kupca in dobavitelja na določen dan je prikazan v sliki 2 in sliki 3.

Stanje obveznosti (izvršbe, pozivi k plačilu, opomini, izvensodne poravnave, zaključene/nezaključene sodbe) lahko podjetnik pridobi tudi pri okrožnem sodišču, kjer na izvršilnem oddelku vodijo evidenco vseh izvršilnih postopkov. V primeru dolga za DDV

ali katere koli vrste prispevkov (prispevki za plače, prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za socialno varnost, itd.) lahko zaprosijo za izpis stanja dolga na Finančni upravi Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS), Ur. l. RS, št. 25/2014.

Slika 2: Primer odprtih postavk dobavitelja na določen dan iz računovodskega programa Navision

D5: Dobavitelj - odprte postavke
Saldo na dan 30.04.18

Dobavitelj: Št.: D-00573, Filter datuma: 30.04.18

Datum knjiženja	Vrsta dokum	Št. dokumenta	Št. zunanje d	Datum dokument	Datum zapadlosti	Knjižna skupina dob	Odprt znesek v valuti	Šifra valute	Odprti znesek (LVT)	Znesek listine	Sm Šifra	Sn Šifra	Opis
Dobavitelj		D-00573		Telefonska št.			ID za DDV:						
20.04.18	Račun	PR-18-128	179/2018	20.04.18	25.04.18	220-00	-2.287,50		-2.287,50	-2.287,50		129	
Skupaj za		D-00573					-2.287,50		-2.287,50				
Odprti znesek po valutah				Skupaj v EUR:		-2.287,50							
				:		-2.287,50							

Vir: Lastno delo.

Iz slike 2, ki prikazuje odprte postavke XXX dobavitelja podjetja XYZ lahko razberemo vse podrobnejše informacije, ki nam jih ponudi izpis odprtih postavk računovodskega programa Navision. Podrobnejši izpis nam prikaže datum knjiženja dokumenta = datum računa, številko dokumenta, valuto zapadlosti, knjižno skupino in celotni odprti znesek dolga/terjatev. Knjižna skupina je bistvenega pomena pri razvrstitvi terjatev in obveznosti na tuje in domače dobavitelje oz. kupce.

Glavne knjižne skupine kratkoročnih poslovnih obveznosti samostojnega podjetnika (dolgovi) do podjetij oz. družb v skupini so:

- **220** - kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev v državi;
- **221** - kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev v tujini;
- **222** - kratkoročni prejeti blagovni krediti doma;
- **223** - kratkoročni prejeti blagovni krediti v tujini;
- **224** - kratkoročne obveznosti za ne zaračunano blago in storitve;
- **230** - prejeti kratkoročni predujmi;
- **231** - prejete kratkoročne varščine.

Med kratkoročne poslovne obveznosti podjetnika se upoštevajo tudi celotne obveznosti iz naslova obračunanega DDV-ja, carinjenja blaga ter druge dajatve povezane z uvozom, obveznosti za davčni odtegljaj, obveznosti za prispevke izplačevalca, davek od izplačanih plač, obveznosti za druge prejemke iz delovnega razmerja, obveznosti za obresti itd.

Slika 3 nam prikazuje primer izpisa odprtih postavk oz. saldo vrednost kupca na določen dan. Dokument nam prikazuje enake podatke kot pri izpisu odprtih postavk dobaviteljev. V našem primeru imamo na kupcu knjižen en račun in en dobropis. Saldo vrednost kupca je zaradi knjiženega dobropisa na dan izpisa odprtih postavk manjši od višine vrednosti računa, saj dobropis (dobroimetje) znižuje saldo vrednosti kupca. Vendar to ne pomeni, da je naša terjatev manjša ampak ostaja enaka in v višini izstavljenega oz. knjiženega računa.

Slika 3: Primer odprtih postavk kupca na določen dan iz računovodskega programa Navision

K5: Kupec - odprte postavke
Saldo na dan 30.04.18

Kupec: Št.: K-00116, Filter datuma: 30.04.18

Datum knjiženja	Vrs dok	Št. dokumenta	Št. zunanjega d	Datum dokument	Datum zapadlosti	Sm Šifra	Sn Šifra	Knjižna skupina kup	Znesek listine	Šifra valute	Odprt znesek v valuti	Odprti znesek (LVT)
Kupec		K-00116		Telefonska št.		ID št. za DDV						
31.12.14	Rač	R-14-0058		31.12.14	31.03.15	82		121-00	76.465,00		23.037,00	23.037,00
25.09.15	Dob	DBP-15-004	1-2015	25.09.15	25.09.15	82		121-00	-4.265,00		-4.265,00	-4.265,00
Skupaj za											18.772,00	18.772,00
Odprti znesek po valutah											LVT	18.772,00
												18.772,00

Vir: Lastno delo.

Slika 3 nam prikazuje primer izpisa odprtih postavk oz. saldo vrednost kupca na določen dan. Dokument nam prikazuje enake podatke kot pri izpisu odprtih postavk dobaviteljev. V našem primeru imamo na kupcu knjižen en račun in en dobropis. Saldo vrednost kupca je zaradi knjiženega dobropisa na dan izpisa odprtih postavk manjši od višine vrednosti računa, saj dobropis (dobroimetje) znižuje saldo vrednosti kupca. Vendar to ne pomeni, da je naša terjatev manjša ampak ostaja enaka in v višini izstavljenega oz. knjiženega računa.

Glavne knjižne skupine kratkoročnih poslovnih terjatev samostojnega podjetnika do podjetij oz. družb v skupini so:

- **120** - kratkoročne poslovne terjatve do domačih kupcev;
- **121** - kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v tujini;
- **122** - dani kratkoročni blagovni krediti domačih kupcev;
- **123** - dani kratkoročni blagovni krediti tujih kupcev;
- **124** - dani kratkoročni potrošniški krediti domačih kupcev;
- **129** - oslabitev terjatev (oslabitev terjatev za podjetje predstavlja, da bomo imeli na ob zaključku koledarskega leta prevrednotovalne poslovne odhodke, ki slabijo poslovni izid podjetja).

Ostale kratkoročne poslovne terjatve, ki se redko pojavijo pri samostojnih podjetnikih v bilanci stanja so terjatve za dividende, terjatve za kratkoročne predujme in preplačila, finančne obresti, terjatve do države in drugih institucij (vračilo vstopnega DDV-ja, refundacija za plače ipd.), ter ostale kratkoročne poslovne terjatve iz naslova poslovanja za tuj račun. Pri makro velikih družbah (v primeru, da ima podjetje svoje podružnice ali franšize) se lahko pojavi tudi knjižna skupina **1211**, ki ponazarja kratkoročno poslovno terjatev do kupcev v skupini.

2.2.4 Dejansko stanje premoženja

V otvoritvenem poročilu v postopku osebnega stečaja je stečajni upravitelj dolžan ovrednotiti celotno ugotovljeno pošteno vrednost stečajne mase dolžnika. Premoženje katero se vključi v stečajno maso in unovči za kritje stečajnega postopka in poplačila prijavljenih terjatev upnikov je določeno v 2. odstavku 224. člena ZFPPIPP in v vseh odstavkih 389. člena ZFPPIPP.

Poleg premoženja, ki ga določa zgoraj omenjeni zakon spada v stečajno masa pri osebnem stečaju podjetnika tudi njegovo osebno premoženje. Stečajni upravitelj je dolžan ob uvedbi stečajnega postopka opraviti poleg ugotavljanja knjigovodskega stanja opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev cenitev dejanske tržne vrednosti saj v večini primerov pride do odstopanja pri dejanski vrednosti premoženja. Knjigovodska vrednost osnovnih sredstev je v bilanci stanja razvrščena na aktivno stran, natančneje med dolgoročnimi sredstvi.

Potrebno je opraviti tudi poizvedbo o osebnem premoženju stečajnega dolžnika (na podlagi izpisa iz zemljiške knjige, vrednostni papirji, izpis osnovnih sredstev iz registra osnovnih sredstev, osebno prevozno sredstvo, itd.).

2.3 Računovodski izkazi do začetka stečajnega postopka in naloge stečajnega upravitelja

Računovodski izkazi v stečaju spadajo med posebne računovodske izkaze. Z samim začetkom postopka osebnega stečaja izgubijo lastniki dolžniških podjetij pravico do upravljanja in razpolaganja s sredstvi podjetja. Sodišče, ki je pristojno za nadzor nad postopkom določi stečajnega upravitelja. Njegova naloga je, da upnikom iz vnovčenih sredstev delno ali v celoti poplača njihove terjatve. Svoje delo mora opraviti profesionalno, skrbno in zanesljivo, ter v najkrajšem možnem času (Šalamon, 2016, str. 20).

Potrebni računovodski izkazi podjetnika na dan pred začetkom postopka osebnega stečaja :

- Na podlagi 291. člena ZFPPIPP, natančneje na podlagi 1. in 2. odstavka tega zakona je upravitelj dolžan na dan pred začetkom stečajnega postopka sestaviti in predložiti

davčnemu organu davčni obračun z ustrežno vsebino in v rokih, ki jih določajo zakoni o davčnih postopkih (Jovanovič, Novak & Volk, 2008, str. 392).

- Letno poročilo, ki mora biti v skladu z vsemi zakoni ZGD-1 in ZFPPIPP glede računovodenja in vodenja knjigovodskih listin med poslovanjem in v primeru začetka stečaja.

Upravitelj je dolžan sestaviti računovodske izkaze in otvoritveno bilanco in jo predložiti davčnemu organu vendar za kakršne koli nepravilnosti v računovodskih izkazih upravitelj ne odgovarja na podlagi 3. odstavka 291. člena ZFPPIPP.

Vzroki za nepravilnosti računovodskih izkazov:

- Napačna in nepopolna navedba podatkov, ki so jih upravitelji sprejeli od dolžnika,
- poslovne dokumentacije stečajnega dolžnika do začetka stečaja so polne napak in nepopolne,
- opustitve in druga ravnanja stečajnega dolžnika ali oseb iz 3. odstavka 292. člena ZFPPIPP (3. odstavek 291. člena ZFPPIPP).

2.4 Otvoritvena bilanca

V roku 4 mesecev po začetku stečajnega postopka je stečajni upravitelj, ki zastopa dolžnika dolžan na podlagi 2. odstavka 291. člena ZFPPIPP pripraviti *otvoritveno bilanco* stanja na dan, ko se je stečajni postopek dolžnika pričel. Bilanca stanja mora biti pripravljena v skladu z pravili iz 290. člena ZFPPIPP.

Ugotoviti in pojasniti se morajo razlike med bilanco stanja, ki je bila sestavljena na dan pred začetkom postopka osebnega stečaja in otvoritveno bilanco. Pri sestavljanju bilance stanja se mora podjetje držati in upoštevati pravila vrednotenja in merjenja računovodskih postavk (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 172).

Dolžan je sestaviti tudi *otvoritveno poročilo* in ga predložiti sodišču. V otvoritvenem poročilu je zajet opis stečajne mase dolžnika s pomočjo katere se bo poplačalo upnike, ki so prijavili svoje terjatve (v opisu stečajne mase je potrebno navesti vse resnične in ustrezne podatke o vrednosti premoženja, ki jo sestavlja) in predlog načrta stečajnega postopka v skladu z 321. členom ZFPPIPP. V otvoritvenem poročilu se navede tudi skupno število prijavljenih terjatev in celotna vrednost. Terjatve se nato delijo na prednostne, navadne in prerokal terjatve.

Na podlagi 61. člena ZFPPIPP so prerokal terjatve tiste, ki jih upravitelj in ostali upniki ne priznajo, jo prerokajo. Upravitelj je dolžan v enem mesecu po preteku roka za prijavo terjatev iz 1. in 2. odstavka ZFPPIPP določiti za vse terjatve, ki so bile pravočasno prijavljene ali jih sprejema ali preroka. Na podlagi sprejete odločitve o višini sprejetih in

zavrjenih terjatev upravitelj sestavi seznam o preizkušenih terjativah in jo objavi na spletni strani AJPES-a.

2.5 Računovodski izkazi med stečajnim postopkom in ob zaključku

Med postopkom osebnega stečaja je podjetje dolžno voditi poslovne knjige in sestavljati računovodske izkaze. Sestavljati potrebuje bilanco stanja, izkaz poslovnega izida in udenarjenje premoženja na najmanj 3 mesece. Sestavljeni morajo biti v skladu z SRS 39, Uvod v Slovenske računovodske standarde in okvir SRS ter SRS od 1–17 ter 20–23. Terjatve nastale med stečajnim postopkom se izkažejo posebej in se vrednotijo po SRS 5, obveznosti se vrednotijo po SRS 9 in finančne naložbe po SRS 3. Obveznosti iz vidika financiranja, ki seveda še niso zapadle v plačilo in se ne obrestujejo, se vrednotijo po diskontirani vrednosti v skladu z ZFPPIPP. Obveznosti za obresti od obveznosti iz poslovanja in financiranja se knjižijo v skladu z ZFPPIPP (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 174–175).

Ob uspešno zaključenem postopku osebnega stečaja pristojno sodišče, ki je vodilo postopek stečaja dolžnika, na spletno stran AJPES-a v skladu z zakonom objavi sklep, da se je postopek osebnega stečaja podjetnika zaključil. Ob zaključku je organizacija dolžna sestaviti še zaključno bilanco stanja, izkaz poslovnega izida in udenarjenje premoženja ter izkaz denarnih tokov na dan, ko so končana vsa opravila iz stečajnega postopka (Slovenski inštitut za revizijo, 2016, str. 175).

3 PRIMER OSEBNEGA STEČAJA PODJETNIKA

V poglavju 5. Vam bom na grobo predstavil celoten postopek osebnega stečaja podjetnika Janeza Novaka, ki je na točki VEM registriran kot samostojni podjetnik. Glavna pridobitna dejavnost podjetja je dobava in montaža bambusovega parketa. Zaradi drastičnega vpada povpraševanja in visoke konkurence na slovenskem trgu se je podjetje znašlo na robu propada. Začeli so zamujati z poplačili rednih mesečnih obveznosti in dolgovi so presegali njihovo vrednost premoženja..

Predstavil bom osebni stečaj vse od objave sklepa o oklicu o začetku postopka pa vse do pravnomočno končanega postopka vendar bo večji poudarek na računovodskih listinah, ki jih podjetnik potrebuje sestaviti do samega začetka stečajnega postopka.

3.1 Predlog za začetek osebnega stečaja

Za pričetek postopka osebnega stečaja mora dolžnik vložiti predlog o začetku postopka na pristojno okrožno sodišče. Poleg predloge, ki mora vsebovati vse osebne podatke g. Janeza Novaka mora vložiti tudi poročilo o stanju premoženja in predlog za odpust dolgov. Poročilo o stanju premoženja mora vsebovati popis celotnega premoženja (tudi lastno

premoženje), podatke o terjatvah in obveznostih katere izpiše računovodstvo podjetja. Potrebno je priložiti tudi rojstne liste otrok, preživninske obveznosti ali terjatve in v primeru bolezni je potrebno obvezno priložiti bolniški list, ki dokazuje vaše zdravstveno stanje.

Potrebni osebni podatki o dolžniku (Proakta 2020, proaktivne podjetniške, poslovne in pravne dejavnosti, d.o.o., brez datuma):

- fotokopija osebne izkaznice,
- davčna številka,
- izpiske iz vseh transakcijskih računov (osebni in od podjetja),
- fotokopija vseh bančnih kartic.

Sodišče je sprejelo predlog in izdalo oklic o začetku postopka osebnega stečaja. Dodelili so tudi stečajnega upravitelja.

V oklicu so podani vsi dolžnikovi osebni podatki, opozorila dolžnikom in sopogodbnikom stečajnega dolžnika, postopek prijave terjatev upnikov, ime upravitelja, ipd.

3.2 Otvoritveno poročilo in računovodske listine

Stečajni upravitelj povabi g. Janeza Novaka na kratek razgovor, kjer ga seznanj z celotnim postopkom.

Pred sestavo otvoritvenega poročila je potrebno pripraviti vse potrebne računovodske listine, ki jih stečajni upravitelj analizira in na podlagi tega sestavi otvoritveno poročilo.

Računovodske listine podjetja:

- bilanca stanja,
- izkaz poslovnega izida,
- podatki o osebnem premoženju,
- podrobnejši izpis vseh odprtih postavk obveznosti in terjatev na dan pred začetkom postopka.

Vso potrebno dokumentacijo pripravi računovodstvo, ki je vodilo računovodske knjige g. Janeza Novaka.

Na podlagi pridobljene bilance stanja in izkaza poslovnega izida stečajni upravitelj v otvoritvenem poročilu izhaja, da dolžnik nima nobenega premoženja, ki bi predstavljalo stečajno maso. Poizvedbe o osebnem premoženju je izvedel pri okrožnem sodišču v Ljubljani, na Geodetski upravi Republike Slovenije, Davčni upravi Republike Slovenije, AJPEŠ-u in na Upravni enoti za pomorstvo.

Terjatve je prijavilo 12 upnikov v skupnem znesku 15.000,00 EUR in upravitelj je izdelal osnovni seznam preizkušenih terjatev. Prijavljene terjatve je podrobneje opredelil na prednostne, navadne in prerekal terjatve.

- Prednostne terjatve so priznane v višini 12.000,00 EUR
- navadne terjatve v višini 1.480,00 EUR in
- prerekal terjatve v višini 1.520,00 EUR

3.3 Seznam preizkušenih terjatev

V seznamu preizkušenih terjatev stečajni upravitelj predloži tabelo v kateri so zapisani podatki o upnikih, višina prijavljenih terjatev in izjava upravitelja v kateri so terjatve razčlenjene glede na njihovo vrsto (priznane navadne terjatve, prednostne, prerekal in zavarovane terjatve).

3.4 Redno poročilo

V rednem poročilu upravitelj poroča glede vnovčene mase, ki je v našem primeru ni bilo. Potrjuje, da celoten postopek in dejanja znotraj postopka potekajo v skladu z načrtom poteka stečajnega postopka. Stroškov postopka ni bilo.

3.5 Oklic o odpustu obveznosti

Na podlagi rednega poročila stečajnega upravitelja je sodišče izdano v korist dolžnika oklic o začetku postopka odpusta obveznosti. V oklicu sodišče določi preizkusno obdobje 2 let od začetka postopka odpusta obveznosti in pravno podlago na podlagi katere se lahko upniki sklicujejo. Ugovor na podlagi pravne zakonodaje, ki jo določa 399. člen ZFPPIPP lahko upniki v primeru, da obstaja ovira za odpust obveznosti pritožijo v obdobju 6 mesecev po objavi tega oklica.

3.6 Sklep o odpustu obveznosti

Do poteka preizkusnega obdobja 2 let se noben od upnikov ni pritožil in oporekal preizkusnemu obdobju g. Janeza Novaka, ki mu ga je določilo okrožno sodišče v Ljubljani. Na podlagi 1. odstavka 407. člena ZFPPIPP je sodišče izdalo sklep o odpustu celotnih terjatev upnikov do dolžnika katere so nastale pred začetkom postopka osebnega stečaja. Pravnomočno sprejet sklep bo upnikom odvzel pravico, do uveljavitve terjatev, ki niso bile poplačane.

3.7 Končno poročilo upravitelja

V končnem poročilu upravitelja je upravitelj zapisal, da vnovčene mase za poplačilo terjatev upnikov ni bilo in so bile tako posledično vse terjatve odpuščene v postopku odpusta obveznosti dolžnika g. Janeza Novaka.

Denarnih tokov med samim postopkom ni bilo. Nastali so stroški povezani z nagrado upravitelja in vodenjem transakcijskega računa. Stroškov povezanih z izdelavo zaključne bilance stanja in davčnega obračuna ni bilo. V zaključni bilanci stanja dolžnika se naredi slabitev vseh obveznosti in terjatev.

Po uspešnem zaključku postopka osebnega stečaja podjetje sestavi zaključno bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, udenarjenje celotnega premoženja podjetja ter izkaz gibanja denarnih tokov med postopkom. Sodišče v skladu z zakonom na spletni strani AJPES objavi sklep o uspešno zaključenem postopku osebnega stečaja g. Janeza Novaka.

SKLEP

V zaključni strokovni nalogi sem proučeval računovodski vidik osebnega stečaja podjetnika. V prvem delu sem se osredotočil predvsem na raziskovanje celotnega področja osebnega stečaja, ki ga ureja ZFPPIPP. Predstavil sem 3 glavna področja, ki jih prej omenjeni zakon ureja, celoten postopek, splošna pravila, glavne razloge za začetek tega postopka in pozitivne ter negativne lastnosti. Na podlagi podatkov, ki sem jih pridobil iz spletne strani AJPES in s proučevanjem novele ZFPPIPP sem naredil graf, ki prikazuje statistiko o začelih in končanih postopkih osebnega stečaja vse od leta 2013 pa do vključno leta 2017. Prišel sem do ugotovitve, da je glavni razlog zaradi katerega se je vse od leta 2013 zviševalo število uspešno zaključenih postopkov osebnega stečaja, da se dolжник reši rubeža z začetkom postopka osebnega stečaja in izgubo premoženja. Drugi poglobitni razlog za vse več začelih in končanih postopkov osebnega stečaja so zelo visoki življenjski stroški. Zelo zaskrbljujoči so podatki o uspešno končanih postopkih osebnega stečaja za prvo tretjino leta 2018, ki so javno dostopni na spletni strani AJPES-a. Do vključno 30. aprila 2018 je bilo na njihovi spletni strani objavljenih že skupaj 1.528 uspešno končanih postopkov osebnega stečaja, oklicanih pa malo manj. V osrednjem delu sem se osredotočil na računovodski vidik osebnega stečaja, pravila računovodenja knjigovodskih listin podjetja in vso potrebno dokumentacijo, ki jo je podjetnik dolžan sestaviti v primeru odobritve s strani pristojnega sodišča za začetek postopka osebnega stečaja. Med splošnimi pravili računovodenja sem opisal zakone na podlagi katerih morajo biti sestavljene poslovne knjige in računovodski izkazi. Podrobnejša pravila glede knjigovodskih listin podjetja določa ZGD-1 in v primeru postopka osebnega stečaja ZFPPIPP. V obliki tabele sem prikazal sestavo bilance stanja in izkaz poslovnega izida za samostojne podjetnike in primer izpisa odprtih postavk terjatev ter obveznosti podjetnika iz računovodskega programa Navision. Opisal sem dolžnosti dolžnika in stečajnega upravitelja ter

računovodske izkaze pred in med stečajnim postopkom. V zadnjem delu naloge sem predstavil celoten stečajni postopek na primeru izmišljenega primera samostojnega podjetnika. Podjetnik, g. Janez Novak se je zaradi prevelike konkurence na trgu in zaradi zmanjšanja povpraševanja po njegovem produktu znašel na robu propada. Edina rešitev, ki bi g. Janeza Novaka rešila iz položaja prezadolženosti, je podati predlog za začetek prej omenjenega postopka na pristojno sodišče. Sodišče je predlog odobrilo. Stečajni postopek in odpust obveznosti je potekal tekoče, brez nepotrebnih težav in ovir ter se uspešno zaključil.

LITERATURA IN VIRI

1. AJPES – Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. (2018). *Oklici o začetku postopka osebnega stečaja in sklepi o končanju postopka osebnega stečaja od leta 2013-2017*. Pridobljeno 25. marca 2018 iz <http://www.Ajpes.si/default.asp?s=51>
2. Hieng, R., Zupančič, V., Bajuk, A., Čižman, M., Zupančič, M. & Danuška, B. (2014). Posebnosti osebnega stečaja podjetnika. *IKS: Digitalna revija za računovodstvo, davščine in finance*, (4/14), 11.
3. Jovanovič, D., Novak, D. & Volk, D. (2008). *Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP)*. Ljubljana: Založba GV.
4. Proakta 2020, proaktivne podjetniške, poslovne in pravne dejavnosti, d.o.o. (brez datuma). *Stečajna pisarna: Potrebna dokumentacija za pričetek osebnega stečaja samostojnega podjetnika in zasebnike*. Pridobljeno 25. marca 2018 iz <http://stecajnapisarna.com/dokumenti-podjetniki/>
5. Slovenski inštitut za revizijo. (2016). *Slovenski računovodski standardi*. Pridobljeno 25. marca 2018 iz <http://www.si-revizija.si/sites/default/files/standardi/srs-2016-www.pdf>
6. Šalamon, Ž. (2016). *Osebni stečaj* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomsko-poslovna fakulteta.